

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 5. Proponuntur aliquæ diffilultates contra Scripturas
deutero-canonicas veteris Testamenti, & solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

epistola, quæ inter Augustinianas undecima est, fuit ea quam Origenes concinnavit ex interpretatione lxx. Seniorum, & Theodocionis versione, & in eam multa quæ apud Hebræos non inveniebantur, transtulit, quæ scilicet vel utraque versio, vel alterutra habebat. At 1. utraque versio habebat septem postrema capita libri Esther, ut colligitur ex Origenis ad Africanum epistola. 2. Patres Danielis aliquando controverfas, & ab Hebræis rejectas habebat saltem Theodocionis versio, ut ex eadem Origenis epistola colligitur. 3. Et has Danielis partes, & illa libri Esther capita editioni suæ inseruissæ Origenem, probat eadem illius epistola, in qua illa omnia ut sacram & canonicam scripturam defendit. Ergo vulgata editio, quam sequebantur Concilia & Patres, qui texuerunt canones, & in illos retulerunt libros Esther & Daniel, habuit septem postrema capita libri Esther, & Danielis partes, quibus aliquando contradicendum est, adeoque hæc partes Danielis, & illa Esther capita à dictis Patribus & Conciliis inter sacras & canonicas scripturas computata fuerunt.

3. De Baruc ostenditur breviter, quia à multis Patribus, Cypriano scilicet, Ambrosio, Clemente Alexandrino, Theodorico, Eusebio, &c. ut Scriptura Sacra laudatur locis citatis apud Bellarminum lib. 1. de verbo Dei cap. 8. Præterea, libris sacris ac canonicis accensetur à Concilio Laodiceno & Cyrillo Hieros. & ab Hilario sub nomine Epistolæ. Denique quod Concilium Carthaginense III. & alii Patres ac Pontifices antiqui, qui librorum sacrorum canonem composuerunt, nomine Hieremias, Baruc velut illius partem vel appendicem comprehenderint, satis probatur ex eo quod Baruc notarius ac discipulus fuerit Hieremias, & sub Hieremias nomine à multis ex veteribus Patribus citatus fuerit. Consule Bellarminum cap. citato.

ARTICULUS V.

Proponuntur aliquæ difficultates contra Scripturas deuterocanonicas veteris testamenti, & solvuntur.

Obj. 1. Septem postrema capita libri Esther non coherent cum prioribus. Nam cap. 2. dicitur duos Eunuchos Assueri, regis vitæ insidiosos esse anno regni ejus septimo; tum cap. 6. additur Mardocheum nullam pro patefactis insidiis mercedem accepisse. At eadem insidia iterum narrantur c. 11. 12. & dicitur factas esse anno secundo Assueri, & Mardocheum pro delatione remuneratum.

Nota. Initium capitis 1. pertinet ad finem libri; reliquum verò, ab inserta scilicet Hieronymi annotatione, cum 11. & 12. capite ad initium, & ad medium caput 13. cum subsequentibus omnibus, ut manifestum est ex græcis codicibus. Omnia tamen ad finem libri amandavit Hieronymus; quia, ut ipse testatur in suis annotationibus, ea non in hebræo codice, sed in vulgata editione græca reperit, & ex illa transtulit: ea autem sic manere propter eandem fortasse rationem, hæcenus passa est Ecclesia. His prænotatis,

R. 1. Eunuchorum insidiæ per anticipationem narrantur cap. 12. quod ad initium libri pertinet, & postea suo loco narrantur cap. 2. Item eod. cap. 12. per anticipationem dicitur Mardocheus pro dilatione mercedem accepisse, quod non adveniat c. 6. ubi tantum dicitur, eo tempore quo Rex iussit sibi regni sui annales relegi, nihil planè mercedis Mardocheo cætenus retributum esse, & statim subiicitur amplissimam esse datam. 2. Dato quod c. 2. dicatur, ab Eunuchis Regi factas esse insidias anno regni ejus septimo, hoc non repugnat c. 12. ubi, ut jam observatum est, per anticipationem narrantur Eunuchorum insidiæ: illud enim c. 11. Anno 2. regnante Artaxerxe maximo, pertinet tantum ad Mardochei somnium, quod ibi narratur, nec extendi debet ad ea quæ narrantur c. 12.

Simonet Theol. Tom. II.

Dices. Tota illa historia Esther est mera fabula: non enim dici potest, quis fuerit ille Assuerus Persarum rex, sub quo contrigisse narratur. *Resp.* nego inst. *Ad prob. Resp.* Cum Josepho lib. 11. antiquitatum Judaicarum c. 6. Regem illum Persarum, quem hebræus textus Assuerum appellat, & lxx. Interpretes Artaxerxem nominant, fuisse Artaxerxem cognomento Longimanum, qui quintus à Cyro Babylone imperavit, & septimo imperii sui anno uxorem duxit Esther hebræam, neprem Mardochei, quem secundum à rege Assuero in Persarum & Medorum regno fuisse dicitur lib. Esther c. 10.

At inquit. Quod Mardocheus ad septimum Artaxerxis annum pervenerit, prorsus incredibile est: ut enim dicitur lib. Esther cap. 2. cum Jechonia rege à Nabuchodonosore magno Babylonem translatus fuit, & ita cum Jechonias captivus abductus est, jam aliquot saltem annos natus erat, adeoque si superstes adhuc erat anno Artaxerxis septimo, supra centum & sexaginta annos vixit, quod omnem superat fidem.

Ad hanc difficultatem, quæ non levis est, responderi potest, Mardocheum cum Jechonia Babylonem translatus fuisse, non in se, sed in parentibus; cuius responsionis bonitas suaderi potest ex eo quod, Genes. cap. 46. dicitur, septuaginta scilicet animas domus Jacob ingressas esse in Ægyptum, in quo numero comprehenduntur duo filii Joseph, Manasses & Ephraim, qui tamen nati sunt in terra Ægypti, proindeque non in se, sed in parente Ægyptum sunt ingressi.

Obj. 2. Contra librum Danielis. Caput 14. in quo narratur historia draconis à Daniele interfecti, pugnat cum cap. 6. Nam cap. 6. Daniel dicitur una nocte fuisse in lacu leonum; & cap. 14. dicitur fuisse sex diebus. *Resp.* neg. 1. Itaque Daniel bis missus fuit in lacum leonum, semel Babylone, seditione à Babyloniis mota, eò quod idolum Bel destruxisset, & interfecisset draconem, quem ut Deum colebant Babyloni, ut narratur cap. 14. semel verò non Babylone, sed in Media, quod eum Darius Medus secum abduxerat, Babylone capta ut scribit Josephus lib. 10. antiq. Jud. c. 12. Hac autem vice, ut narratur cap. 6. Danielem in leonum lacum mittendi causa fuit, quod contra edictum, quo prohibebatur ne quis ulque ad triginta dies aliquem, sive Deum, sive hominem, nisi solum Regem oraret, inventus esset orans. & obsecrans Deum suum.

2. Prima vice qua Daniel in lacum leonum missus est, in eo mansit dies sex, quod dicitur capite 14. Hoc autem sub Evilmerodacho, filio Nabuchodonosoris magni, circa regni ejus initia contigisse tradit Sallianus noster in Epitome ad annum mundi 3473. Altera verò vice qua in lacum leonum missus est Daniel, in eo una tantum nocte relictus est, quod dicitur cap. 6. Ex quo etiam liquet, id contigisse sub Dario Medo, postquam scilicet Daniel expugnata Babylone, in ejus potestatem venerat, & unus è tribus primariis regni administris ab eo constitutus fuerat.

At inquit. Gratis dicitur historia, quæ narratur cap. 14. contigisse sub Evilmerodacho, qui Nabuchodonosori magno proximè successit. *Resp.* neg. Nam hæc historia contigit vel sub Nabuchodonosore magno, vel sub Evilmerodacho, vel sub Baltasare Evilmerodachi successore, vel denique sub Cyro post Darii Medi obitum; quo tempore ad unum Cyrum Medorum ac Persarum dominatio devoluta est: nulla enim alia tolerabilis sententia afferri potest.

1. Autem dici non potest, quod hæc historia contigerit sub Nabuchodonosore, Daniele adhuc puero, & sub idem tempus, quo Susannam liberavit, ut fert prima sententia: nam, ut dicitur c. 14. *Erat Daniel conviva Regis, & honoratus super omnes amicos ejus*, quando propter demolitionem idoli Bel, & draconis interfectionem, in lacum leonum conjectus est. Danielem autem, cum adhuc esset puer, fuisse convivam Nabuchodonosoris, & honoratum

T 4 super

super omnes amicos ejus, quis crediderit? Nec dici potest hanc historiam contigisse quidem sub Nabuchodonosore, sed postea, quando Daniel grandior factus, & primum Regis somnium interpretatus, in subitane ab eo elatus, & princeps super omnes provincias Babylonis constitutus est, ut dicitur cap. 2. Tunc enim temporis Babylonios adversus magnum Nabuchodonosorem seditionem movere aulos, quis facile in animum induceret?

2. Dicit non potest, quod hæc historia contigerit sub Baltalare: quod enim Daniel ab eo neglectus, imò vix ei notus fuerit haberetur ex cap. 5. ubi Baltalar ea nocte, qua & regno & lucis ulura privatus est, Daniele ad se introductum his affatur verbis: *Tu es Daniel de filiis captivitatis Jude?* 3. Denique dici non potest, quod hæc historia contigerit sub Cyro: nam si sub Cyro contigit, certè primo anno quo post obitum Darii cæpit solus imperare: Daniele enim non ultra hunc annum in vis fuisse colligitur ex cap. 1. ubi dicitur: *Fuit autem Daniel usque ad annum primum Cyri regis.* At quod Babylonii recens contriti, contra Cyrum multare ausi sint, nedum in eum irruere vehementer, eique minas intentare, dicendum: *Trade nobis Danielem, alioquin interficiemus te, & domum tuam,* credibile non est. Superest igitur ut dicatur hæc historia contigisse sub Evilmerodacho,

At inquit. Postrema verba capituli 13. pertinent ad caput 14. ut manifestum est ex græcis codicibus, juxta quos sic legendum est: *Et rex Assyages appositus est ad patres suos, & suscepit Cyrus Perses regnum ejus, & erat Daniel conviva regis, & honoratus super omnes amicos ejus.* Resp. Ita esse: unde, ut nobis videtur, scriptura aperte significat Danielem, propter destructum Bel, & draconem interfectum, Babylone in lacum leonum conjectum fuisse sub idem tempus quo Cyrus, Assyage deturbato, adeoque civiliter mortuo, in Perside rerum potiri cæpit, Dario Assyagis filio adoptivo in Media regnare permisso, hoc est, sub finem regni Evilmerodachi, quo tempore Assyages iusto prælio superatus, & regno spoliatus est à Cyro.

Rex igitur, cujus Daniel erat conviva, & apud quem præ cæteris omnibus aulicis gratia valebat, sub id tempus quo Cyrus suscepit regnum Assyagis, non fuit Cyrus ipse, qui Babylonios sub jugum non misit, adeoque Judæos Babylone captivos in potestate sua non habuit, nisi post annos à victoria de Assyage reportata plurimos; sed Evilmerodachus, cujus regno ad finem vergente, Assyagis ruina contigit. Daniel igitur sub Evilmerodacho, non primo aut secundo, ut vult Sallianus, sed penultimo aut ultimo regni ejus anno, missus est in lacum leonum, quia Bel destruxerat, & draconem interfecerat.

At inquit. Si ita est, quomodo vix notus fuit Baltalari, qui Evilmerodacho patri suo proximè successit? Resp. Id factum esse, vel quia Baltalar amicos parentis à se rejecit, aliosque regni administratos habere voluit, vel quia Daniel se ipse sponte subduxit ex impii Principis aula, & deinceps vitam egit privatam: unde minime mirum est, quod Baltalar Danielis post annos viginti & amplius vix meminerit, præsertim cum principes tam facile eorum obliviscantur, quorum non utuntur consuetudine.

Obj. 3. Contra eundem librum Danielis, Caput 13. quo continetur historia Susannæ, pugnat cum capite 1. Nam c. 13. dicitur Daniel fuisse puer, cum Susannæ judicium exercuit; & cap. 1. dicitur Danielem puerum cum Joachino rege à Nabuchodonosore Babylonem translatum fuisse. Resp. neg. obj. Ad prob. Resp. 1. Caput 13. pertinere ad initium libri, exceptis postremis verbis: *Et rex Assyages appositus est,* &c. ut manifestum est ex codicibus græcis. Hanc tamen Susannæ historiam ad finem libri amandavit Hieronymus; quia, ut patet ex ejus ad c. 13. annotatione, non eam legit in hebræo volumine, sed ex Theodorionis editione transulit. 2. Susannam anno transmigrationis tertio fuisse liberatam à

Daniele puero, utporè duodecim tantum annos nato. Vide Sallianum in epitome ad annum Mundi 3438.

Obj. 4. Contra librum Tobie, Caput 3. & 9. pugnant inter se: nam cap. 3. dicitur Sara Tobie junioris futura uxor, habitasse in Rages Medorum, ubi etiam habitasse Gabelum cap. 4. narratur; & tamen cap. 9. Tobias junior, cum in locum ubi habitabat Sara, pervenisset, Angelum misit in Rages ad Gabelum. Resp. neg. obj. Ad prob. R. breviter, vel fuisse duas Rages in Media, vel potius, cum dicitur Sara in Rages habitasse, per Rages non ipsam civitatem, sed civitatis agrum intelligi.

Obj. 5. Contra librum Judith, Tota hæc historia Judith est mera fabula: non enim dici potest quo tempore contigerit. Resp. neg. obj. Ad prob. Resp. plures esse de tempore quo contigit hæc historia, sententias, quas omnes hic examinare superfluum esset. Nobis omnino videtur tenenda esse sententia eorum qui dicunt eam contigisse sub Manasse rege Juda, & Merodacho Babyloniorum rege, qui etiam cap. 2. Nabuchodonosor vocatur, non quidem ille, qui cognomento Magnus, Hierosolymam expugnavit, & Judæos in Babyloniam transtulit, sed ejus proavus, & Babyloniorum seu Chaldæorum imperii fundator, qui tamen c. 1. appellatur Assyriorum Rex, eò quod maximam eorum regni partem occupasset.

Itaque, ut quæ ad plenam præsentis difficultatis solutionem conducere possunt, facilius intelligas, brevem hanc rerum ac temporum rationem accipe. Anno Ezechie regis Juda sexto, Samaria à Salmanazare Assyriorum rege capitur, regnum Israeliticum funditus evertitur & Israelitæ, inter quos erat Tobias, vir sanctitate insignis, in Mediam captivi abducuntur.

Anno Ezechie decimo sexto, Sennacherib, Salmanazaris successor, exercitu quo Hierosolymam obsidebat, ab angelo ad internecionem deletus, Ninivem fugit, & à duobus filiis natu majoribus in templo Nechoch interficitur, eò quod Assaraddonem filium natu minimum, regni successorem designasset.

Eodem anno, ex tantæ cladis, cadis Sennacherib, patricidarum fugæ, & Assaraddonis infirmæ ætatis occasione, Merodach Babyloniorum prorex, contra Assyrios rebellat, & Babylone regem agit. Porro vel tunc temporis, vel saltem aliquantò post, Medi Babylonios imitati, ab Assyriis quoque deiecerunt, & Arphaxad sibi regem constituerunt.

Anno Ezechie vigesimo quinto, Assaraddon, inito cum Merodacho certamine, vincitur, & regno simul ac vita privatur, sicque maxima tandem regni Assyriorum pars cedit in Merodachi dominationem, quam ob rem multis hic annus imperii Babylonici initium est.

Anno regni sui vigesimo nono, moritur Ezechias, & regni hæredem relinquit Manasse, natum annos duodecim. Anno autem Manassis septimo, in eum, eò quod tributum negaret, mover arma Merodach, caprumque Babylonem transfert, & in carcerem conjicit: at non multò post à Deo ad clementiam inclinatus, juvenem principem, regis, quocumque amicitie vinculo conjunctus fuerat, filium, & fidem cum vetricali promittentem, anno sequenti liberum dimittit.

Anno igitur regni sui octavo, Hierosolymam rediit Manasses. Hoc eodem anno Merodach pugnat contra Arphaxad Medorum regem, & victoriam obtinet, casu Medorum rege, eorumque dominatione eversa; nec integro Assyriorum imperio contentus, ad imperium totius tetarum Orbis animum adjicit.

Anno itaque Manassis nono, Merodach Olophernem cum ingenti exercitu mittit. Hic obvis regionibus omnibus latè vastatis, Bethuliam obsidet; Manasse, ne fidem recens datam violasse videretur, nolente sese huic bello immiscere, Pontifex Eliakim, qui & Joakim appellatur, rem solus administrat, à Judith tertium & trigessimum annum vix agente, Olopherni caput abscinditur; Bethulia ad extremas angustias redacta liberatur; Babyloniorum exercitus profligatur;

figatur; Merodachi ambitio per mulierem repressa quiescit, & diuturna pace Judaica respublica fruitur. nam ut dicitur cap. ultim. Judith, *in omni spatio vite ejus non fuit qui perturbaret Israel, & post mortem ejus annis multis.* Vixit autem Judith annos centum quinque, ut ibidem dicitur, addeque annos septuaginta duos à truncato Olopherne; quibus si decem alios addideris, aderit Nobolassar Babyloniorum regis ultimus, & Joachim regis Juda tertius, quo anno à Nabucodonosore magno Nobolassar filio, primum obfessa & capta est Hierosolyma. Hanc cladem post annos octo, Judæorum in Babylonem transmigration; & transmigrationem hanc post alios duodecim, civitatis & templi deflagratio lubsecuta est.

Obj. 6. contra librum Sapientia. Hic liber non fuit ab authore sacro conscriptus, Ergo, &c. Neg. ant. *Probabis.* Si fuit ab authore canonico conscriptus, certe à Salomone. Atqui hoc dici non potest: nam, ut ait Hieronymus præfat. in libros Salomonis, *hic liber apud Hebræos nusquam est, quin & ipse stylus græcam eloquentiam redolet, & nonnulli scriptorum veterum hunc esse Judæi Philonis affirmant.* Hinc Hieronymus hoc loco librum hunc *pseudepigraphum*, hoc est, falsò inscriptum nominat. Ergo, &c.

R. neg. min. Nam 1. omnes ecclesiastici scriptores, qui tribus prioribus Ecclesiæ sæculis floruerunt, Salomonem hujus libri authorem agnoverunt. Hujus facti testis est Eusebius lib. 4. hist. eccl. c. 23. ubi de Egesippo, qui secundo sæculo floruit, sermonem habet. Sic autem loquitur: *Verum & hic ipse (Egesippus), & Irenæus, & omnis antiquorum chorus, librum qui adtribuitur Sapientia, Salomonem esse dixerunt.* Quod confirmatur testimonio Tertulliani lib. de præscrip. c. 7. ubi sic ait: *Nostri institutio de porticu Salomonis est, & ipse tradiderat: Dominum in simplicitate cordis esse querendam;* quod legitur c. 1. l. Sap. Et S. Cypriani lib. de mortalitate, ubi hæc habet: *Sed & per Salomonem docet Spiritus sanctus, qui Deo placeant, maturius istinc eximi:* tum citat hæc cap. 4. lib. Sap. verba: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, &c.*

2. Eundem Sapientia librum Salomoni attribuunt sæculo quarto S. Hilarius tract. in Psal. 127. ubi hæc habet: *Salomon itaque ait: Quæsi sapientiam sponsam adducere mihi ipse.* Quæ verba sunt c. 8. Et Concilium Charthaginense III. c. 47. Quinto verò sæculo idem facit Innocentius I. in epist. ad Exup. cap. 7.

3. Hujus libri cap. 9. legitur: *Tu elegisti me regem populo tuo, & iudicem filiorum tuorum, & filiarum: & dixisti me edificare templum in monte sancto tuo.* Quæ verba soli Salomoni convenire possunt. Sed ut aliquid Hieronymo concedamus, dicimus saltem sententias libri Sapientia esse Salomonis, ut manifestum est ex verbis modò laudatis, easque fuisse græco sermone collectas ab aliquo alio ex inspiratione divina, qui fortasse fuit Philo, non ille qui post Christum vixit, & Judæorum legatione functus est apud Cæsarum imperatorem, sed alius longè antiquior.

Obj. 7. contra lib. 1. Machabæorum. Cap. 1. dicitur Alexander primus regnasse in Græcia, & tamen ante illum in Græcia multi fuerunt reges. Item eodem cap. dicitur Antiochus illustris regnasse anno 137. regni Græcorum, & tamen regnavit anno 155. Item cap. 8. dicit Romanos magistratum suum committere uni homini, & tamen tunc temporis creabantur duo Consules.

R. ad 1. Scripturam intelligere, non quodvis regnum, sed Græcorum monarchiam, quam primus obtinuit Alexander. Ad 2. Antiochum Epiphane regnasse anno 156. si ab Alexandro qui novemdecim annis imperavit, annos imperii Græcorum numeres; si verò numeres à Seleuco, regnasse anno 137. Judæi autem, Asianorum consuetudinem secuti, non ab Alexandro, sed à Seleuco, qui primus imperavit in Asia, imperii Græcorum initium duxerunt. Ad 3. sic loqui scripturam, vel quia

alternis diebus imperabant consules, quia penes unum erat præcipua autoritas.

Obj. 8. contra librum 2. Machabæorum. Cap. 2. dicitur Jeremias occultasse tabernaculum & arcam fœderis, quod certè contingere non potuit, nisi circa finem regni Sedecia, & aliquantò antequam spoliaretur & dirueretur templum, quo tamen tempore fuit in carcere Hieremias. Item c. 1. dicitur Antiochus Epiphanes cecidisse in templo Naneæ; cum tamen lib. 1. c. 6. dicatur Babylone mortuum esse in lecto suo. Item eod. cap. 1. dicitur Judas scripsisse epistolam anno 188. cum tamen lib. 1. cap. 9. dicatur occisus esse anno 152.

R. ad 1. anno Sedecia ultimo Hieremiam, cum esset futurorum præcius, aliquos ex primariis sacerdotibus viros religiosos de imminente desolatione admonuisse, arque hortatum esse, ut tabernaculum & arcam fœderis clam auferrent, & in subterraneo aliquo loco absconderent, quod ipsi, Deo protegente, præstiterunt ea fortassis nocte, qua Chaldæi muros civitatis occuparunt, & ex urbe fugit Sedecias. Postea verò Hieremias, cum à Nabusardan Chaldæorum duce iussu Nabuchodonosoris in libertatem assertus, & sui juris factus fuisset, divinitus de loco, in quo tabernaculum & arca fœderis absconsa fuerant, admonitus, facillè potuit illa trans Jordanem ad montem; ex quo Moyses morti proximus Chanaanitidem contemplatus fuerat, transferre.

R. ad 2. Scripturam lib. 2. c. 1. loqui de Antiocho, quem Eusebius Siderem, Soterem Josephus cognominat, Demetrii Soteris filio natu minore, qui fratre natu majore Demetrio Nicanore apud Parthos fugitivo, regnare cepit imperii Græcorum anno 174. & cum multis Judæos malis affecisset, anno ejusdem imperii 181. lapidibus obrutus est in fano Naneæ, quod cum paucis imprudens ingressus fuerat, sperans se deam in uxorem, & ingentes pecunias dotis nomine accepturum. At lib. 1. c. 6. scriptura loquitur de Antiocho Epiphane, quem dicit mortuum esse anno ejusdem imperii 149. non Babylone, sed cum in Babylonem, caeso à Persæopolitans ejus exercitu, reverteretur: neque enim eo usque pervenire potuit, sed peregre in montibus miserabili obitu vita functus est, ut dicitur l. 2. c. 9.

R. ad 3. Scripturam lib. 2. cap. 1. loqui de Judeo quodam, cujus nomen erat Judas, quem Josephus lib. 13. antiq. Jud. cap. 19. scribit fuisse prædictionibus celebrem, & Antigoni filii Hyrcani mortis diem & locum prænucciasse, quique cum magna apud Judæos valeret autoritate, cum senatu scripsit epistolam, quam Judæi, qui erant Hierosolymis, anno 188. scripserunt Judæis, qui erant in Ægypto. At lib. 1. cap. 9. scriptura loquitur de Juda Machabæo, qui anno 152. prælio cum Bacchide commisso, cum fortiter pugnaret, occisus est.

ARTICULUS VI.

Quinam ex libris novi Testamenti canone nostro contentis, sint proto canonici, quinam verò deutero canonici.

R. *Esp. 1.* Libri ex novo Testamento proto canonici sunt Evangeliorum libri quatuor, Matthæi scilicet, Marci, Lucæ, & Joannis; Actus Apostolorum ab eodem Luca evangelistâ conscripti; Epistolæ Pauli tredecim, ad Romanos una, ad Corinthios duæ, ad Galatas una, ad Ephesios una, ad Philippenses una, ad Colossenses una, ad Thessalonicenses duæ, ad Timotheum duæ, ad Titum una, ad Philemonem una; Epistolæ canonicæ duæ, prima scilicet Petri, & prima Joannis.

Prob. Nam hæc scripturæ omnes ut sacræ & divinæ semper ab universa Ecclesiâ absque ulla inter fideles controversia recepta fuerunt. Patet 1. ex eo quod Patres omnes, omnia Concilia, Pontifices omnes, à quibus librorum sacrorum novi Testamenti catalogus conscriptus est eas omnes in canonem regulaverunt: Sæcu.